

CZERNÍ (9) *sb f*

czern z tekstów nie oznaczających e. czern- (4) *Mącz*, czérn- (4) *KochFr* (*Cn e pochylone*).

sg *N* czern (2). ◇ *G* czerni (1). ◇ *A* czern (1). ◇ *L* czerni (5).

Sł stp brak, *Cn s.v. w bieli*, *Linde XVI – XVIII w.*

1. *Czarny strój, ubiór (przeważnie na oznaczenie żałoby)* (7) : teraz niewiem czemu/ czerní lie záğęściłá/ dobrzeby áby y thá czerní żálobná máśc/ znák płáczu zginęłá *Górndworz L7*.

Wyrażenie przyimkowe: »w czerni« = *atratus Cn* (5): Więc wam w czerni napięknicy *RejWiz 40v*; *Pulluta turba*, *Gromádá ludzy w czerni/ żálobná rotá Mącz 331a*; *PLączá cię Itárzy/ płączá cię y młodzi/ Dwór wzyłtek wczérni prze cię/ Kryłki/ chodzi. KochFr 27; GrochKal 19; Domyślze fię/ żeć w czerni przećię chodzić każę ZbylPrzyg B3v*.

2. *Brak światła, mrok, ciemność* (1) : *Obłoczę niebiofá wczérn [Induam caelos tenebris]* á iáko wor kładę ná nie przykryćie ich. *BudBib Is 50/3*.

3. *Chłópstwo, pospólstwo* (1) :

Szereg: »czerní i prosty lud« (1): Aczkolwiek też zá czáfów poštěpkem z teyże czerni y próftego Ludu/ więkfza lie część *Slachty prawdziwey Litewfkiey y Zmodźkiey/ włafną cnotą/ y przeważnymi rycerfkimi dzielnościámi rozmnożyłá StryjKron 76*.

Synonimy: 2. *ciemność, czarność, ćma, mrok, mrokota*.